

Förebyggande av våld

**i närrelationer och inom
familjen 2004–2007**

 SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Broschyren 2004:9

Trygghet är en grundläggande rättighet

Trygghet är en grundläggande rättighet för envar och en förutsättning för välbefinnande. Våld bryter ner denna trygghet. Våld har dessutom allvarliga konsekvenser av många andra slag. Genom att i ett tidigt skede identifiera och ingripa i våldshandlingar kan man till och med rädda människoliv. Ur våldsoffrens och -förövarnas synvinkel är det nuvarande service-systemet behäftat med många brister. Utbudet av tjänster är slumpartat samtidigt som det förekommer regionala skillnader beträffande tillgången till tjänster. Specialtjänsterna har i stor utsträckning koncentrerats till de stora städerna.

I regeringsprogrammet har våld lyfts fram som en jämställdhetsfråga könen emellan och som ett fenomen som försvagar medborgarnas trygghet. Under regeringsperioden 2003–2007 effektiveras därför möjligheterna att ingripa i familjevåld. Rådet för brottsförebyggande bereder ett övergripande nationellt program för minskning av våld. Centrala element i social- och hälsovårdsministeriets handlingsprogram för att förebygga våld i närrelationer och inom familjen är olika förebyggande åtgärder som genomförs med socialpolitiska metoder samt utveckling av servicesystemet inom social- och hälsovården. Målen för nämnda program är enhetliga och ägnade att stödja varandra.

Inom ramen för ett utvecklingsprogram verkställs statsrådets principbeslut från 2003 om trygghet av framtiden inom det sociala området. Målet är att trygga tillgången till och kvaliteten på socialservice, att utveckla servicestrukturer och -funktioner, att trygga tillgången till personal och personalens kompetens, att förbättra arbetsförhållandena samt att säkerställa en långsiktig utveckling inom det sociala området.

Handlingsprogrammet för att förebygga våld i närrelationer och inom familjen utgör ett av projekten inom utvecklingsprogrammet för det sociala området. Handlingsprogrammet tangerar det nationella programmet för minskning av våld, men det har också nära anknytning till projektet för trygghet av hälso- och sjukvården i framtiden, jämställdhetsprogrammet och alkoholprogrammet.

I samarbete med Stakes verkställde social- och hälsovårdsministeriet under åren 1998–2002 ett projekt för att förebygga våld mot kvinnor och prostitution. Arbetet för förebyggande av familjevåld främjades genom att starta kommunala pilotprojekt samt genom att producera utbildningstjänster och läromaterial för dem som arbetar inom social- och hälsovården.

Målen för handlingsprogrammet

I Ett förbättrat nätverk av bas-, stöd- och specialservice för våldsoffer och förövare

Organisationer och andra serviceproducenter innehar en central roll i arbetet för att förebygga våld. Det offentliga servicesystemet förstärks så, att våldsoffer och förövare framöver kan erbjudas tjänster och stöd som organiseras inom den offentliga sektorn. Över hela landet utvecklas arbetsrutiner och -metoder för förebyggande av våldsamt beteende. Målet är att bryta den onda cirkel som våld ofta leder till samt att stödja och vårda våldsoffer och förövare på ett sådant sätt att skadeverkningarna av våldshandlingar blir så små och kortvariga som möjligt. Arbetsfördelningen och koordineringen av tjänster fungerar på regional och lokal nivå så, att personer som drabbas av problem förknippade med våld får hjälp, vård och stöd oberoende av hemort. Kommunernas social- och hälsovårdsväsende sörjer för tillhandahållandet

av behövlig basservice. Servicehelheten baseras på tjänster producerade av organisationer och privata serviceproducenter. Genom utveckling av regionalt samarbete kan även invånarna i små och avlägsna kommuner erbjudas ett välfungerande och ändamåls-enligt service- och stödnät.

2 Effektiverad hjälp till barn och unga som är utsatta för våld

Situationen för barn och unga i familjer där våld ofta förekommer underlättas genom effektivare identifiering av våldsproblem och ingripande i ett tidigt skede. Tillgången till hjälp för barn som tvingas åse eller själv uppleva våld tryggas med bas- och specialservice. Lokalt avtalar man om instruktioner och praxis för olika myndigheter och hjälpinstanser samt stärker samverkan mellan basservicen och barnskyddet.

3 Satsning på yrkesmässig kompetens

Tack vare yrkesmässig utbildning har personalen inom social- och hälsovården färdigheter att identifiera och hjälpa våldsoffer och förövare. Kompetensen upprätthålls och fördjupas genom kompletterande utbildning.

Hur programmet genomförs

Handlingsprogrammet bygger på tidigare praxis som gett goda resultat. Social- och hälsovårdsministeriet koordinerar verkställigheten av programmet. För den regionala verksamheten svarar länsstyrelserna. I alla län bildas *regionala utvecklingsgrupper* bestående av lokala aktörer. De regionala grupperna verkställer åtgärder enligt nationellt överenskomna riktlinjer och enligt de mål som gäller för programmet. På basis av regionala behov planerar dessa utvecklingsgrup-

per i samråd med lokala ansvariga sådana regionala servicekedjor som kan hjälpa våldsoffer och förövare. Grupperna arbetar även för att utveckla den regionala utbildningen. Tillgång till mångsidiga tjänster i tillräcklig omfattning förutsätter en satsning på samarbete, inte bara mellan aktörerna inom social- och hälsovården, utan också med den privata sektorn och tredje sektorn.

Inom ramen för handlingsprogrammet har för år 2004 anvisats 250 000 euro. För åren 2005–2007 föreslås årliga anslag på 300 000 euro. Social- och hälsovårdsministeriet beviljar stöd för regionalt och lokalt utvecklingsarbete. Av det statsunderstöd som anvisats för utvecklingsprogrammet för det sociala området kan vidare beviljas understöd till projekt vars tyngdpunkter har definierats i statsrådets förordning om resurser för social- och hälsovården. I de projekt social- och hälsovårdsministeriet understöder kan inkluderas även åtgärder som berör förebyggande av familjevåld samt vård. Att förebygga våld bör utgöra en naturlig del av all verksamhet inom social- och hälsovården.

Huvudmålen för handlingsprogrammet:

- att förebygga våld i närrelationer och inom familjen samt att förbättra det rikstäckande nätverket av bas- och specialtjänster för våldsoffer och förövare,
- att satsa på tidigt ingripande i problem, i synnerhet för att hjälpa barn och unga som ser och upplever våld och
- att stärka den yrkesmässiga kompetens som behövs för våldsförebyggande arbete och hantering av svåra situationer.

Utvecklingsprogrammet för det sociala området

Handlingsprogram för att förebygga våld
i närrelationer och inom familjen

Närmare upplysningar

Social- och
hälsovårdsministeriet
Familje- och socialavdelningen
PB 33

FI-00023 STATSRÅDET

www.stm.fi/svenska

e-post: fornamn.efternamn@stm.fi

Beställningar:

Tfn (09) 160 73782 eller kirjasto.stm@stm.fi

Upplaga: 3 000 exemplar

Översättning: social- och hälsovårdsministeriet

ISSN 1236-2123

ISBN 952-00-1569-8

 SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET